

FESTEN
ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ
ΓΙΟΡΤΗ

Thomas Vinterberg
Mogens Rukov & Bo hr. Hansen
Θεατρική διασκευή: David Eldridge

Θεατρική περίοδος 2016-2017

κδβε
ΚΡΑΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΒΟΡΕΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Άρης Στυλιανού

ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Δημοσθένης Δώδος

ΜΕΛΗ

Ακρίτας Καϊδατζής

Αντρέας Δημητριάδης

Κατερίνα Αναστασίου

Στέφανος Χατζημιχαηλίδης

Χρύσα Σπηλιώτη

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Γιάννης Αναστασάκης

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

Μαρία Τσιμά

Το ΚΘΒΕ εποπτεύεται και επιχορηγείται από το Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού.

Το ΚΘΒΕ είναι μέλος της Ένωσης των Θεάτρων της Ευρώπης.

FESTEN ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

Πρώτη παράσταση

Παρασκευή 18 Νοεμβρίου 2016

Φουαγιέ ΕΜΣ

Thomas Vinterberg
Mogens Rukov & Bo hr. Hansen

Θεατρική διασκευή: **David Eldridge**

Η άδεια για την από σκηνής θεάτρου παρουσίαση του έργου χορηγήθηκε από την Ελληνική εταιρία THE ARTBASSADOR / Performing Arts Management (www.theartbassador.gr) για λογαριασμό της NORDISKA ApS International Performing Rights Agency (<http://nordiska.dk/en/>), η οποία εκπροσωπεί τους Δημιουργούς Thomas Vinterberg, Mogens Rukov & Bo hr. Hansen (Συγγραφείς) και David Eldridge (Θεατρική διασκευή).

Thomas Vinterberg
Mogens Rukov & Bo hr. Hansen

FESTEN ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

Θεατρική διασκευή David Eldridge

Μετάφραση Αλίκη Δανέζη Κνούτσεν, Μανώλης Δούνιας

Ελεύθερη απόδοση στίχων Μαγδαληνή Μπεκρή

Σκηνοθεσία Γιάννης Παρασκευόπουλος

Σκηνικά-Κοστούμια Σοφία Παπαδοπούλου

Μουσική Μάνος Μυλωνάκης

Κίνηση Αλέξης Τσιάμογλου

Φωτισμοί Στράτος Κουτράκης

Α΄ Βοηθός σκηνοθέτη Άρης Νινίκας

Β΄ Βοηθός σκηνοθέτη Γιώργος Χιώτης

Βοηθός σκηνογράφου Δανάη Πανά

Βοηθοί φωτιστή Ιφιγένεια Γιαννιού,

Αθανασία Λάζου, Αθανασία Σαπατόρη

Οργάνωση παραγωγής Εύα Κουμανδράκη

Διανομή (με σειρά εμφάνισης)

Χρίστος Στυλιανού *Χρίστιαν, ο μεγάλος γιος*

Στεφανία Ζώρα *Το μικρό κοριτσάκι, η κόρη του Μίκαελ*

Κωνσταντίνος Χατζησάββας *Μίκαελ, ο μικρός γιος*

Σταυρούλα Αραμπατζόγλου *Μέττε, η σύζυγος του Μίκαελ*

Κωνσταντίνος Λιάρος *Λαρς, ο οικονόμος*

Ιωάννα Παγιατάκη *Ελένε, η μεσαία κόρη*

Γιολάντα Μπαλαούρα *Έλσι, η μητέρα*

Βασίλης Σπυρόπουλος *Χέλγκε, ο πατέρας*

Κλειώ Δανάη Οθωναίου *Πία, η σερβιτόρα*

Νίκος Καπέλιος *Χέλμουντ, ο γενικός διευθυντής των επιχειρήσεων του Χέλγκε*

Αλέξανδρος Τσακίρης *Παππούς*

Νεφέλη Ανθοπούλου *Πάουλα, η συνεταιίρος του Χέλγκε*

Γιάννης Παρασκευόπουλος *Κιμ, ο μάγειρας*

Βασίλης Παπαγεωργίου *Μπάτοκαϊ, ο φίλος της Ελένε*

Μεταξύ α΄ και β΄ μέρους διάλειμμα 15΄

ΕΞΕΤΕΝ

Αντί σκηνοθετικού σημειώματος

Ημερολόγιο δοκιμών *Festen*

27 Αυγούστου 2016

Όταν ανέλαβα τη σκηνοθεσία του έργου τρόμαξα. Παρ' όλο που εγώ το πρότεινα, που ήθελα εδώ και καιρό να το δουλέψω, με τρόμαξε η επιλογή. Η ενασχόλησή μου με το θέμα του. Γιατί το συναντάω; Τι θέλω να λύσω; **Γιατί πάλι ένα σκοτεινό και τόσο δύσκολο έργο;** Το αντέχω; Είναι φορές που ούτε να το διαβάσω δεν μπορώ.

Η ελευθερία. Το δεν κρύβομαι. Το δεν φοβάμαι να είμαι αυτό που είμαι. Το δεν ντρέπομαι γι' αυτό που είμαι. Το δεν αρνούμαι τον χαρακτήρα μου. (Όχι εκτίθεμαι, αλλά δεν κρύβομαι, είναι πολύ βαθύ και ουσιαστικό. Έχει να κάνει με μια βαθιά αποδοχή της ύπαρξης.) Όλα αυτά είναι στοιχεία που μου αποκαλύπτονται μέσα από την ανάγνωση του έργου.

Θέλω να οδηγήσω τους ηθοποιούς σε αυτόν τον δρόμο. Να μην κρύβονται. Να μην έχουν ανάγκη να κρυφτούν. Να είναι ελεύθεροι να παίξουν τους ρόλους τους χωρίς να έχουν ανάγκη να κρυφτούν πίσω από υποκριτικά και σκηνοθετικά τερτίπια.

Δευτέρα 29 Αυγούστου 2016

Ο Hellinger μιλάει για τη διαφορά της αποδοχής από τον σεβασμό. Η αποδοχή μάς κάνει υπερόπτες, ενώ ο σεβασμός μάς κάνει ταπεινούς και δίνει την αξία που αναλογεί στη σχέση μας με τα πράγματα. Θέλω λοιπόν η παράσταση να διαπνέεται από έναν βαθύ **σεβασμό της ύπαρξης**.

Ο χώρος: Μια αίθουσα δεξιώσεων γεμάτη με καρέκλες. Να επικρατεί μια εντύπωση αναμονής. Δεν υπάρχει περιορισμός για το πού βρίσκεται ο χώρος δράσης. Η δράση είναι παντού.

Τετάρτη 31 Αυγούστου 2016

Έναρξη: Ο Κρίστιαν μπαίνει μέσα στο σπίτι. Προσλαμβάνει τον χώρο, το βάρος που κουβαλάει, τις αναμνήσεις του. Μόλις μπει ο Μίκαελ, κρύβεται. Εκείνος υποψιάζεται κάτι. Αντιλαμβάνεται μια κίνηση. Το αγνοεί. Φεύγει. Ο Κρίστιαν αποκαλύπτεται. Ξαναμπαίνει ο Μίκαελ. Κρύβεται. Ο Μίκαελ ψάχνει. Τον βλέπει. Εξελίσσεται ένα κρυφό κυνηγητό με τα δυο αδέλφια. Είναι το παιχνίδι τους.

Είναι μια χαρούμενη γιορτή που ετοιμάζεται. Είναι τα εξηκοστά γενέθλια του πατέρα. Τα παιδιά έρχονται. Συγγενείς, φίλοι. Χαρούμενη διάθεση. Το σπίτι αποκτά ζωή. Δεν πρέπει να ξέρουμε το έργο και το βάρος που κουβαλάει. Να το ξεχάσουμε. **Η παράσταση πρέπει να σκοτεινιάζει σταδιακά.** Μέχρι που θα φτάσει στο απόλυτο λευκό του τέλους. Το τέλος είναι αλύτρωτο.

Δευτέρα 19 Σεπτεμβρίου 2016

Ο Κιμ είναι ο μοναδικός μάρτυρας αυτού που επή χρόνια συνέβαινε. Είναι η κιβωτός της αλήθειας του Κρίστιαν. Τον στηρίζει, τον ωθεί να πάει παρακάτω, του στρώνει το χαλί και τον προστατεύει εν αγνοία του.

Δευτέρα 3 Οκτωβρίου 2016

Φοβόμαστε την αλλαγή. Ακόμα κι αν έχουμε πάρει την απόφαση περνάμε μια μεγάλη περίοδο στασιμότητας. Ξέρουμε ποιοι είμαστε, ξέρουμε πού θέλουμε να πάμε, είμαστε έτοιμοι να τρέξουμε κι όμως επιλεγούμε να μένουμε στο ίδιο σημείο. Και το χειρότερο δεν είναι ότι παραμένουμε στάσιμοι, αλλά σε μια θέση σημειωτών. Κάνουμε σημειωτόν μέσα μας.

Είναι γενναιότητα να ασχολούμαστε με αυτά τα έργα, όχι γιατί είναι δύσκολα τα θέματά τους αλλά γιατί μας φέρνουν αντιμέτωπους με την ύπαρξή μας.

Ο Κρίστιαν αποφασίζει να σεβαστεί τον εαυτό του, την ύπαρξή του και έχει τη γενναιότητα να δώσει και στους άλλους χαρακτήρες του έργου την ευκαιρία να το κάνουν. Ο καθένας επιλέγει τη ζωή που θέλει για τον εαυτό του.

20 Οκτωβρίου 2016

Στο *Festen* δεν με ενδιαφέρει το πρόβλημα της σεξουαλικής κακοποίησης, φυσικά είναι πρωτεύον και κινητήριο. Δεν είναι όμως αυτό. Υπάρχει, για μένα, κάτι πιο βαθύ που το κάνει ακόμα πιο σημαντικό. Είναι ο φόβος μας να δούμε ο ένας τον άλλον. Η αδυναμία μας να κοιτάξουμε βαθιά μέσα στον άλλον και να δούμε ποιος είναι. Η συνήθειά μας να κρυβόμαστε πίσω από βιαστικά και επιδερμικά βλέμματα. Η ασφάλεια που νιώθουμε παίζοντας αυτό το υπέροχο παιδικό παιχνίδι. Το παιχνίδι αυτό που έχει στοιχειώσει την ενήλικη ζωή μας. Το υπέροχο κρυφτό! Ξεκινάμε, όμως, ότι το κρυφτό τελειώνει με φτύσιμο.

25 Οκτωβρίου 2016

Είμαστε εγκλωβισμένοι. Ακίνητοι. Ανίκανοι να αλλάξουμε αυτά που αποφασίζουμε. Κρατάνε παγιδευμένοι. Άνθρωπος στα 35 αλλάζει ζωή; Πώς πατάει σε έναν κορμό που πρέπει να μάθει να περπατάει. Ο Χρίστιαν τολμάει να σπαστεί. Ο σπασμο ασφυκτικά ακούει και ελευθερώνεται. Ζω αυτό στην παύση. Σύμπαν! Άνθρωποι που μετακίνησαν είκοσι ακούσουν. Όταν εγώ ακούσουν. Άνθρωποι φανταστές.

Σκέφτομαι πως ίσως ο πόνος να είναι το τίμημα της αλλαγής. Μας μαρτυράει μήπως προκαλεί. Μήπως τον προκαλεί τον εαυτό. Και επιπλέον παγίδα μας εγκλωβίζει πάντα.

28 Οκτωβρίου 2016

(μήνυμα του βοηθού Γιάνη για... με αιτήρηση για τη φυγή (ήλος του πρωινού, μ' μυαλό πράγματα η πρωτοξεκίνησαν οι στις σημειώσεις μου ζω στην πιο ουσιαστική ΑΛΥΤΡΩΤΟ

Ήταν η λέξη που έβγαине συνεχώς απ' τα στόματα όλων στις αρχές των προβών, αν και έχει καιρό να ειπωθεί μεταξύ μας. Εγώ πάντως απόψε δεν λυτρώθηκα!

Γιάννης Παρασκευόπουλος

“Λυπάμαι που είδες
έτσι τον γιο σου.”

«Οι ταινίες που συνήθως γίνονται –αυτές που γίνονται αποκλειστικά και μόνο για διασκέδαση– είναι αξιοσημείωτα βλακώδεις». Με αυτά τα λόγια η Σούζαν Σόνταγκ διακήρυττε τον Φεβρουάριο του 1996 στο εμβληματικό της άρθρο «Η παρακμή του κινηματογράφου» ότι το σινεμά ήταν πια μια τέχνη σε παρακμή.

Λίγο νωρίτερα, τον Μάρτιο του 1995, δύο νεαροί δανοί σκηνοθέτες, οι Λαρς Φον Τρίερ και Τόμας Βίντερμπεργκ, απορρίπτοντας τα κλισέ της εμπορικής –κατά βάση αμερικάνικης– κινηματογραφικής βιομηχανίας, δημιούργησαν το Δόγμα '95. Επρόκειτο για ένα κίνημα που απέρριπτε τη χρήση ειδικών εφέ και άλλων τεχνολογικών τεχνασμάτων, μέσω μιας σειράς αυστηρών κανόνων, προκειμένου το σινεμά να επιστρέψει στις παραδοσιακές αξίες της ιστορίας, του διαλόγου και των χαρακτήρων. Στόχος τους ήταν να διαφυλάξουν τις αξίες του κινηματογράφου που θεωρούσαν βασικές και να αντισταθούν στην παντοκρατορία των στούντιο παραγωγής.

Σύμφωνα με τους κανόνες του Δόγματος, το γύρισμα έπρεπε να γίνεται σε φυσικούς χώρους, χωρίς σκηνικά-φροντιστηριακά αντικείμενα και ειδικό φωτισμό, με την κάμερα να κρατιέται στο χέρι. Η λογική ήταν ότι η δράση δεν πρέπει να λαμβάνει χώρα εκεί όπου σπίνεται η κάμερα αλλά το γύρισμα να ακολουθεί τη δράση. Ο ήχος δεν έπρεπε ποτέ να παράγεται ξεχωριστά από τις εικόνες και επιτρεπόταν να ακούγεται μόνο μουσική που παιζόταν ενώ γινόταν το γύρισμα. Οπτική επεξεργασία, φίλτρα και κάθε είδους εφέ απαγορεύονταν. Χρονικές και γεωγραφικές αποστασιοποιήσεις δεν επιτρέπονταν: η δράση έπρεπε να λαμβάνει χώρα «εδώ και τώρα».

Ο Βίντερμπεργκ αναφέρει σε δήλωσή του ότι ο ίδιος και ο Τρίερ συνέταξαν και συνηέγραψαν το Μανιφέστο και τον συνοδευτικό «Όρκο Αγνότητας» που περιλάμβανε τους κανόνες του Δόγματος '95 σε λιγότερο από 45 λεπτά. Μάλιστα, ως προς τη διατύπωση, μιμούνταν το ύφος του δοκιμίου «Μια κάποια τάση του γαλλικού κινηματογράφου

φου» του Φρανσουά Τρυφώ, που δημοσιεύτηκε το 1954 στο ιστορικό γαλλικό περιοδικό *Cahiers du Cinema*.

Η ανακοίνωση της δημιουργίας του κινήματος έγινε στο Παρίσι στις 13 Μαρτίου 1995, στο συνέδριο «Ο κινηματογράφος στο δεύτερο αιώνα του», όπου είχε συγκεντρωθεί ο κινημα-

τογραφικός κόσμος για να γιορτάσει τη συμπλήρωση ενός αιώνα από την εφεύρεση του κινηματογράφου και να αναλογιστεί το αβέβαιο μέλλον του εμπορικού σινεμά. Ο Λαρς Φον Τρίερ, όταν κλήθηκε να ανέβει στο βήμα για να μιλήσει για το μέλλον του κινηματογράφου, πέταξε στο έκπληκτο κοινό κόκκινα φλάνερ που ανακοίνωναν τη δημιουργία του Δόγματος '95.

Στη συνέχεια, στο Δόγμα '95 εντάχθηκαν και οι Δανοί σκηνοθέτες Kristian Levring και Søren Kragh-Jacobsen. Συνολικά 108 ταινίες θεωρούνται ότι ανήκουν στο Δόγμα αλλά μόνο οι πρώτες 31 έλαβαν το επίσημο πιστοποιητικό. Το κίνημα διαλύθηκε το 2005, επειδή πια οι ιδρυτές του κινούνταν προς διαφορετικές κατευθύνσεις και αντιμετώπιζαν με σκεπτικισμό το γεγονός ότι το Δόγμα είχε πλέον καθιερωθεί ως ένα ακόμη κινηματογραφικό είδος (genre).

Τόμας Βίντερμπεργκ

Γεννήθηκε στην Κοπεγχάγη το 1969. Ήταν ο νεαρότερος φοιτητής από καταβολής της Εθνικής Σχολής Κινηματογράφου της Δανίας, όταν άρχισε σπουδές του το 1989. Πήρε πτυχίο σκηνοθεσίας το 1993 και η πτυχιακή του ταινία *Last Call* ήταν υποψήφια για Όσκαρ το 1994.

Το 1993 σκηνοθέτησε την ταινία μικρού μήκους *The Boy Who Walked Backwards*, που τιμήθηκε με αρκετά βραβεία σε όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων των βραβείων κοινού στο Clermont-Ferrand (1994), καλύτερης ταινίας στο Φεστιβάλ Μικρού Μήκους του Τορόντο (1995), καλύτερης ταινίας μικρού μήκους και βραβείο κοινού στο Σκανδιναβικό Πανόραμα (1994).

Το 1995, μαζί με τον Λαρς Φον Τρίερ, ο Τόμας Βίντερμπεργκ δημιούργησε το Δόγμα '95 και το 1998 σκηνοθέτησε την πρώτη ταινία του κινήματος με τίτλο *Festen* (*Οικογενειακή γιορτή*).

Το 1996 σκηνοθέτησε την πρώτη μεγάλου μήκους ταινία του με τίτλο *The Biggest Heroes*, που βραβεύτηκε με τρία βραβεία Robert. Το 2003 έκανε την πρώτη διεθνή, αγγλόφωνη ταινία του, το φουτουριστικό *Όλα για την αγάπη*. Ακολούθησαν οι ταινίες *Dear Wendy* (σε σενάριο του Λαρς Φον Τρίερ, 2004), *Submarino* (2010), *Το κυνήγι* (2012 – Κινηματογραφικό Βραβείο Nordic Council και Βραβείο Κριτικών στο Φεστιβάλ των Καννών), *Μακριά από το πλήθος* (2014).

Το 2010, στο Burgtheater της Βιέννης, δόθηκε η παγκόσμια πρεμιέρα του πρώτου θεατρικού έργου του Βίντερμπεργκ με τίτλο *The Funeral*, που αποτελεί συνέχεια της ταινίας *Festen*. Το 2011, στο ίδιο θέατρο, ανέβηκε το δεύτερο θεατρικό έργο του, *The Commune*, η κινηματογραφική μεταφορά του οποίου βγήκε στις αίθουσες το 2016. Η υπόθεσή του *The Commune* εκτυλίσσεται σε ένα κοινόβιο τη δεκαετία του '70 και είναι εμπνευσμένη από την παιδική ηλικία του Βίντερμπεργκ.

Festen του Τόμας Βίντερμπεργκ

Η πρώτη ταινία που δημιουργήθηκε βασιζόμενη στις αρχές του Δόγματος '95 ήταν το *Festen* του Τόμας Βίντερμπεργκ. Βγήκε στις αίθουσες το 1998, γνώρισε ευρεία αποδοχή από κοινό και κριτικούς και κατά πολλούς θεωρείται το πιο πετυχημένο δείγμα του Δόγματος.

Η ταινία περιγράφει μια οικογενειακή συγκέντρωση με αφορμή τα εξηκοστά γενέθλια του επιτυχημένου επιχειρηματία-πατέρα, που γίνεται αφορμή για συγκλονιστικές αποκαλύψεις. Πηγή έμπνευσης για τον 29χρονο, τότε, Βίντερμπεργκ ήταν μια ιστορία –η οποία αργότερα αποδείχτηκε φάρσα– που άκουσε σε μια ραδιοφωνική εκπομπή. Στη συγγραφή του σεναρίου συνεργάστηκε με τον καθηγητή του στην Εθνική Σχολή Κινηματογράφου της Δανίας Mogens Rukov (1943-2015), θεατρικό συγγραφέα και σεναριογράφο.

Στόχος της ταινίας, κατά τον σκηνοθέτη, ήταν «οι εσωτερικές ζωές των χαρακτήρων να δικαιολογούν την πλοκή». Η ταινία ακολούθησε πιστά τους κανόνες του Δόγματος, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων (για παράδειγμα, ο Βίντερμπεργκ ομολόγησε αργότερα ότι κάλυψε ένα παράθυρο). Το κόστος της ήταν πολύ μικρό. Οι ηθοποιοί ήταν εντελώς άγνωστοι εκτός Δανίας. Η δράση εξελισσόταν φυσικά και απρόβλεπτα και η κάμερα –πολύ μικρή και κρατημένη στο χέρι– την ακολουθούσε, με αποτέλεσμα κάποιες στιγμές να μοιάζει σαν να κινείται νευρικά.

Ο σκηνοθέτης παρατήρησε αργότερα πως βρίσκει συναρπαστικό το γεγονός ότι οι θεατές παρέμειναν σιωπηλοί μετά την πρώτη προβολή της ταινίας, συγκλονισμένοι από τη συναισθηματική βία που πρόβαλε.

Η ταινία κέρδισε πλήθος βραβείων σε διάφορα φεστιβάλ ανά τον κόσμο: Ειδικό Βραβείο Επιτροπής στις Κάννες (1998), Βραβείο Φασμίντερ στα Ευρωπαϊκά Βραβεία Κινηματογράφου (1998), Βραβείο των Κριτικών Κινηματογράφου του Λος Άντζελες (1998) και της Νέας Υόρκης (1998) για καλύτερη ξενόγλωσση ταινία, επτά βραβεία Robert και τρία βραβεία Bodil.

“*Λυπάμαι που
ο άντρας σου
σου είπε να
βγεις έξω.*”

The Celebration **του Ντέιβιντ Έλντριτζ**

Το *Festen*, ακολουθώντας τους κανόνες του Δόγματος '95, έδινε έμφαση στον διάλογο, τους χαρακτήρες και το «εδώ και τώρα» της δράσης. Ήταν, δηλαδή, μια ταινία που χρησιμοποιούσε δομικά στοιχεία του θεάτρου. Όπως ήταν φυσικό η μεταφορά του στη σκηνή ήταν ζήτημα χρόνου.

Τη θεατρική διασκευή του *Festen* στην αγγλική γλώσσα με τίτλο *The Celebration* έγραψε ο Ντέιβιντ Έλντριτζ. Η πρεμιέρα του έργου δόθηκε στο Θέατρο Almeida του Λονδίνου το 2004 σε σκηνοθεσία Rufus Norris. Ακολούθησαν παραστάσεις στο West End και περιοδεία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Παρόλη την επιτυχία του έργου στην Αγγλία –κέρδισε βραβείο κοινού, ο έγκυρος κριτικός Michael Billington το χαρακτήρισε καλύτερο έργο της χρονιάς (2004) και το BBC Radio 3 μετέδωσε ραδιοφωνική διασκευή του (2005)–, το 2006 που παρουσιάστηκε στο Broadway, το έργο κατέβηκε μετά από 49 μόλις παραστάσεις.

Στην Ελλάδα, η πρώτη παρουσίαση του έργου έγινε το 2006 στο Θέατρο Θεσείον σε σκηνοθεσία Αλίκης Δανέζη Κνούτσεν.

Ντέιβιντ Έλντριτζ

Γεννήθηκε το 1973 στο Έσσεξ. Άρχισε να ασχολείται με τη θεατρική συγγραφή μετά την αποφοίτησή του, το 1995, από το Πανεπιστήμιο του Exeter, όπου σπούδασε Αγγλική Λογοτεχνία και Θέατρο. Θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους βρετανούς θεατρικούς συγγραφείς της γενιάς του.

Στα έργα του περιλαμβάνονται: *Serving It Up* (Bush Theatre, 1996), *A Week with Tony* (Finborough Theatre, 1996), *Summer Begins* (Donmar Warehouse, 1997), *Falling* (Hampstead Theatre, 1999), *Under the Blue Sky* (Royal Court Theatre, 2000 – βραβείο καλύτερου νέου έργου του περιοδικού *Time Out*), *M.A.D.* (Bush Theatre, 2004), *The Celebration* (διασκευή της ταινίας *Festen* – Almeida Theatre, 2004), *Incomplete and Random Acts of Kindness* (Royal Court Theatre, 2005), *The Knot of the Heart* (Almeida Theatre, 2011 – βραβείο καλύτερου νέου έργου Off-West End Theatre), *In Basildon* (Royal Court Theatre, 2012 – ψηφίστηκε το καλύτερο θεατρικό έργο της χρονιάς από τους κριτικούς της εφημερίδας *The Guardian*) και *Holy Warriors* (Shakespeare's Globe, 2014).

Το θεατρικό έργο του *Market Boy*, που βασίζεται στην εμπειρία που είχε όταν ήταν έφηβος ως πωλητής υπαίθριας αγοράς, ανέβηκε στο Εθνικό Θέατρο της Αγγλίας το 2006.

Έχει διασκευάσει τα θεατρικά έργα του Ίψεν *Η αγριόπαπια* (Donmar Warehouse, 2006), *Τζον Γαβριήλ Μπόρκμαν* (Donmar Warehouse, 2007), *Η κυρά της θάλασσας* (Royal Exchange Theatre του Μάντσεστερ, 2010) καθώς και το έργο του Στρίντμπεργκ *Δεσποινίς Τζούλια* (Royal Exchange Theatre του Μάντσεστερ, 2012). Έχει γράψει έργα για το ραδιόφωνο και την τηλεόραση του BBC.

Υπήρξε μόνιμος θεατρικός συγγραφέας στο Soho Theatre Company και στο Εθνικό Θέατρο της Αγγλίας.

FESTEN

Ο Τόμας Βίντερμπεργκ για την Οικογενειακή γιορτή

Δέκα χρόνια μετά το Μανιφέστο του Δόγματος '95 πώς νιώθετε για το Δόγμα;

Το Δόγμα για μένα τέλειωσε πριν χρόνια, το '98, όταν δύο χιλιάδες άνθρωποι χειροκροτούσαν όρθιοι στην πρεμιέρα του *Festen*. Όταν οι επιταγές του Δόγματος μεταμορφώθηκαν από πρόκληση σε επιτυχία, δεν μπορούσα πια να τις επαναλάβω. Η ιδέα ήταν να προκαλέσουμε μια ανανέωση, που μετατράπηκε σε τάση, σε σύμβαση. Είμαι πολύ περήφανος για ό,τι κάναμε, για όποια συνέχεια είχε η κίνησή μας, αλλά έχει τελειώσει οριστικά. Αυτή είναι η φυσική πορεία: κάτι που ξεκινά ως πρόκληση θα γίνει μόδα και μετά θα πεθαίνει.

Κριτικοί και θεατές βρίσκουν ότι το *Festen* έχει πολύ «δανέζικη» ή βορειοευρωπαϊκή νοοτροπία. Πιστεύετε ότι είναι μια πολιτισμική ιστορία με χαρακτήρες που μπορεί να υπάρχουν οπουδήποτε στον κόσμο και οποτεδήποτε χρονικά;

Πιστεύω ότι είναι και τα δύο. Από τη μια πλευρά είναι μια απόλυτα δανέζικη ιστορία, βόρεια. Έχει στην ψυχή της το σκοτάδι, μια βαρβαρότητα, έναν χαρακτηριστικό κυνισμό. Στην ιστορία υπάρχουν πολλά δανέζικα τελετουργικά – πραγματικά τραγουδάμε στα τραπέζια, έχουμε τους δικούς μας κώδικες. Ωστόσο, τα οικογενειακά μυστικά, οι σκελετοί στη ντουλάπα, είναι παγκόσμια φαινόμενα. Είναι κάτι με το οποίο ταυτίζεται ο καθένας, γι' αυτό και η ταινία και η παράσταση λειτούργησαν τόσο καλά στο εξωτερικό – παντού, εκτός από την Κορέα! Ξέρω καλά ότι η παιδική κακοποίηση εμφανίζεται σε όλες τις χώρες, σε όλους τους πολιτισμούς.

Θεωρείτε ότι η οικογενειακή ιστορία στο *Festen* περιέχει και πολιτικές νύξεις;

Καμιά φορά μια χαρή ιδέα εξελίσσεται σε κάτι έξυπνο. Σ' αυτήν την περίπτωση, ο καλύτερός μου φίλος, ο Μπάτοκαϊ, είχε μετακομίσει στη Νέα Υόρκη. Εγώ δεν είχα χρήματα για να πάω να τον δω, ούτε κι εκείνος για να ταξιδέψει πίσω στη Δανία. Έτσι, σκέφτηκα να του δώσω έναν ρόλο στην ταινία, ώστε να μπορώ να τον βλέπω! Αυτός ο ρόλος, ο χαρακτήρας, αναπτύχθηκε κι έγινε μια κεντρική απεικόνιση της δανέζικης

λευκής κουλούρας. Όταν η ταινία προβλήθηκε σε άλλες χώρες, ο ήρωας πήρε νέες διαστάσεις. Στην Αμερική έγινε το βασικό πρόσωπο του έργου. Κάτι που ξεκίνησε, λοιπόν, ως σύμπτωση, έγινε τελικά ένα στοιχείο μεγάλης σημασίας.

Πηγή: Πρόγραμμα της παράστασης *Festen*, Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, 2009-2010.

“Λυπάμαι που εσύ, χωρίς δεύτερη σκέψη, έκανες αυτό που εκείνος σου είπε.”

A man with short dark hair and glasses, wearing a dark tuxedo with a white shirt and a dark bow tie, stands in a room. Behind him is a fireplace with a warm, glowing light emanating from it. The background wall is a textured, light-colored stone or plaster.

FESTEN

Η Οικογενειακή γιορτή ως σύγχρονη τραγωδία

Επί δεκαετίες μάς έλεγαν ότι η τραγωδία, όσο έγκυρη κι αν ήταν στο παρελθόν, αποτελεί πλέον αδιέξοδο εγχείρημα. Ο Τζορτζ Στάινερ παρατήρησε ότι ο χριστιανισμός και η μαρξιστική βεβαιότητα υπήρξαν επιβλαβείς για την τραγωδία. Σε βαθμό που, αντιμέτωποι με τις φρικαλεότητες του 20^{ου} αιώνα, οι δραματουργοί τείνουν να τονίζουν τον ειρωνικό παραλογισμό της ανθρώπινης συνθήκης. Ο Σάμουελ Μπέκετ συγκρίνεται συχνά με τον Αισχύλο. Όμως, η προοπτική του Μπέκετ είναι ουσιαστικά αντι-τραγική, καθόσον καταλήγει ότι η μοναδική μας ελπίδα είναι να επιμείνουμε στη μάχη ενάντια σε ένα σύμπαν που μας εμπαίζει αδιάφορο.

Ωστόσο, οι δημιουργοί του *Festen* –ο Τόμας Βίντερμπεργκ, ο Mogens Rukon και ο Bo. hr. Hansen– πλοηγούν την τραγωδία προς νέες συναρπαστικές κατευθύνσεις, επαναπροσδιορίζοντάς την για τη σύγχρονη εποχή.

Υπό μία έννοια, ακόμη και το *Festen* αναγνωρίζει το παρελθόν. Όπως ο *Άμλετ* ή η *Εκάβη*, πραγματεύεται την εκδίκηση στα πλαίσια της οποίας ένας γιος, με το συμβολικό όνομα Κρίστιαν (Χριστιανός), καταστρέφει τον πατέρα του. Κατά το παράδειγμα, ουσιαστικά, κάθε σπουδαίας τραγωδίας, είναι επίσης ένα έργο που μιλά για την οικογένεια: η άλλοτε ιερή μονάδα θρυμματίζεται, βομβαρδισμένη από ένοχες αποκαλύψεις, όπως γίνεται στην *Ορέστεια* ή τον *Οιδίποδα Τύραννο*.

Ταυτόχρονα, ουκ ολίγα στοιχεία καθιστούν αυτή την τραγωδία σημερινή. Βασικό στοιχείο, αν και ελάχιστα σχολιάστηκε, είναι ο τρόπος που οι χαρακτήρες συντηρούν τις κοινωνικές ιεροτελεστίες, παρότι βρίσκονται αντιμέτωποι με φοβερές κατηγορίες. Στα εξηκοστά του γενέθλια, ένας επιχειρηματίας κατηγορείται. Ωστόσο, η μομφή αγνοείται, το δείπνο συνεχίζεται και η μασονική κουστωδία του οικοδεσπότη σπεύδει να εκφωνήσει συκοφαντικούς λόγους. Μόνον αφού παρουσιαστεί το ενοχοποιητικό γράμμα της νεκρής κόρης, διαλύεται το πάρτι και ο οικοδεσπότης εξοστρακίζεται.

Λέγεται ότι ο Edmund Burke είχε πει «το κακό θα θριαμβεύσει, μόνο αν ο καλός μείνει άπραγος». Το πραγματικό θέμα του *Festen* είναι η τραγωδία της ηθικής απραγίας. Ακόμη και ο ήρωας, ο Κρίστιαν, δίνει στον πατέρα του τη δυνατότητα επιλογής ανάμεσα σε δύο λόγους που προτίθεται να εκφωνή-

σει στο δείπνο. Από καθαρή τύχη, ο πατέρας επιλέγει τον ενοχοποιητικό λόγο. Η αδελφή του Κρίστιαν, Ελένε, κάνει ό,τι μπορεί για να του κλείσει το στόμα, αν και έχει διαβάσει το σημείωμα αυτοκτονίας της αδελφής της και η ίδια έχει ριζοσπαστικές τάσεις. Το χειρότερο απ' όλα είναι ότι η γυναίκα του οικοδεσπότη υπήρξε μάρτυρας στα εγκλήματα και κράτησε μια παγερή σιωπή. Είναι, συνεπώς, εξίσου ένοχη μ' εκείνον.

Το *Festen* είναι μια σύγχρονη τραγωδία, ακριβώς επειδή δείχνει πώς χρησιμοποιούμε τις κοινωνικές τελετουργίες για να προστατευόμαστε απ' την αμαρτία: αξιοσημείωτο είναι ότι οι υπηρέτες και όχι η οικογένεια πείθουν τον Κρίστιαν να εκθέσει τον πατέρα του. Το *Festen*, όμως, είναι τραγωδία του σήμερα και για τον λόγο ότι καταδεικνύει την ηθική αδράνεια ως καρκίνωμα που εξαπλώνεται στην κοινωνία, επηρεάζοντας τα πάντα, απ' το ταξικό σύστημα μέχρι τις φυλετικές συμπεριφορές. Οι καλεσμένοι, που παραβλέπουν τις αμαρτίες του οικοδεσπότη τους, αντιμετωπίζουν τον μαύρο φίλο της Ελένε ως πλάσμα από άλλο πλανήτη. Του φέρονται συγκαταβατικά, τον προσβάλλουν.

Το *Festen* επαναπροσδιορίζει την τραγωδία: συλλαμβάνει τη στέρφα, οδυνηρή αντικορύφωση που έρχεται

μετά το πέρας βαρυσήμαντων και σοκαριστικών γεγονότων. Δείχνει τους χαρακτήρες να παίρνουν το πρόγευμά τους ήσυχα μετά την προηγούμενη νύχτα και τον πατέρα ανίκανο να βρει λόγια να εκφράσει τη ντροπή του. Ανάμεσα σ' άλλα, το έργο πραγματεύεται το λιγότεμα του λεξιλογίου της ενοχής. Ζούμε, υπονοούν οι συγγραφείς, σε μια καπιταλιστική κοινωνία, όπου το θρησκευτικό αίσθημα ακρωτηριάστηκε, όπου δεν βρίσκουμε τα λόγια για να εκφράσουμε τον πόνο ή το μαρτύριό μας. Το *Festen* αποτελεί πλέον ορόσημο: εμφυσά νέα πνοή στην τραγωδία δείχνοντας πώς μπορεί να σφυρηλατηθεί μέσα απ' τη συναισθηματική μας αφωνία και την ηθική χρεοκοπία.

Michael Billington

Εφημερίδα *The Guardian*,
22/12/2004.

Πηγή: Πρόγραμμα της παράστασης *Festen*, ό.π.

Η Οικογενειακή γιορτή υπό το πρίσμα της ψυχανάλυσης

Ο Κρίστιαν, θύμα τότε αλλά και τώρα της βίας, με υπονοούμενες συναισθηματικές δυσκολίες, είναι γεμάτος ενοχές, που εγκατέλειψε την αδερφή του και δεν την υπερασπίστηκε. Στο γεύμα, σπάει τη σιωπή του και μιλά επιτέλους για τις εφιαλτικές στιγμές που έζησε παιδί. Εδώ υπάρχει μια ομοιότητα με τον αναλυόμενο στην ψυχαναλυτική διαδικασία, ότι αφενός το υποκείμενο λέει τα πράγματα δυνατά, ώστε να προχωρήσει. Δηλαδή, αναλαμβάνει την ευθύνη του λόγου του και τοποθετείται έναντι αυτής. Αφετέρου, η λεκτική έκφραση της οδύνης είναι σε μεγάλο βαθμό επώδυνη. Δεν αρκεί για να ανακουφίσει το υποκείμενο που μιλάει.

Οι καλεσμένοι δυσπιστούν με όσα ακούνε. Συνεχίζουν ως το τέλος της γιορτής ατάραχοι. Η *Οικογενειακή γιορτή* είναι ένα συγκινητικό δράμα που δείχνει πόσο σκληρό μπορεί να είναι το «καβούκι» της αλήθειας στην περίπτωση που αυτή δεν είναι επιθυμητή. Το εντυπωσιακό στην ιστορία είναι, όχι τόσο η κακοποίηση των παιδιών από τον πατέρα χρόνια πριν, αλλά πολύ περισσότερο η έλλειψη αντίδρασης των καλεσμένων στις αποκαλύψεις του Κρίστιαν. Τους καλεσμένους υποδύονται, ως επί το πλείστον, κομπάρσοι που δεν γνωρίζουν εκ των προτέρων το σενάριο της ταινίας και οι αντιδράσεις τους, ή καλύτερα η έλλειψη αυτών, προσδίδουν μια τρομακτική διάσταση αληθοφάνειας και αξιοπιστίας στη σκηνή, τόσο ως δραματουργικό σημείο αναφοράς όσο και ως μια σπουδή στην ανθρώπινη φύση. Ο σκηνοθέτης ήθελε να υπάρξουν αυτοσχέδιες αντιδράσεις και το πέτυχε. Δεν υπήρξε καμία!

Στέλλα Στελετάρη, ψυχολόγος

Εισήγηση που ανακοινώθηκε μετά από προβολή της ταινίας *Festen* στο πλαίσιο του προγράμματος «Σινεμά και ψυχανάλυση» της Ακαδημίας Κλινικών Σπουδών της Αθήνας (Φεβρουάριος 2013)

“Λυπάμαι που είσαι τόσο διεστραμμένη.
Τόσο σάπια, που εύχομαι να πεθάνεις
απ’ αυτό. ”

“
Λυπάμαι που όλοι εσείς,
άπληστα γουρούνια,
κάθεστε εδώ και
ακούτε ατάραχοι τα
ψέματά της.”

ΕΞΕΤΕΝ

Ψήγματα έρευνας

Αποσπάσματα από κείμενα αναφοράς που συγκέντρωσαν οι συντελεστές και οι ηθοποιοί κατά τη διάρκεια των δοκιμών προκειμένου να διαμορφώσουν το σύμπαν της παράστασης

Ως Spectator, δεν ενδιαφερόμουν για τη Φωτογραφία παρά από «αίσθημα»: ήθελα να τη μελετήσω σε βάθος, όχι σαν πρόβλημα (ένα θέμα), αλλά σαν πληγή: βλέπω, αισθάνομαι, άρα παρατηρώ, κοιτάζω και σκέφτομαι.

Ρολάν Μπαρτ

Ο φωτεινός θάλαμος, μετάφραση: Γιάννης Κρητικός, Κέδρος, Αθήνα, σ. 107.

Το να αποδέχεσαι είναι σαν να δίνεις χάρη και να το κάνεις υπερποτικά. Αν όμως πεις: «Σέβομαι», τότε ο άλλος είναι μεγάλος.

Το πραγματικό είναι η συναίνεση χωρίς λύπη και χωρίς υστεροβουλία. Να τιμώ κάτι σημαίνει ότι το αποδέχομαι έτσι όπως είναι. Και να τιμώ έναν άνθρωπο σημαίνει ότι τον αποδέχομαι όπως είναι και αποδέχομαι τις εμπλοκές του όπως είναι. Αυτό είναι πολύ ταπεινό και κρατά την απόσταση. Όμως στην ίδια απόσταση, βρίσκεται η αφοσίωση και είναι η κρυφή δύναμη που ενεργεί. Μόνο όποιος είναι σε συμφωνία με τη μοίρα διατηρεί από αυτή μερικές φορές τη δύναμη να την αλλάξει.

Bert Hellinger

Η φαινομενολογική σκέψη του Bert Hellinger,

επιστημονική επιμέλεια: Νικόλαος Μ. Βαγιακάκος, Εκδόσεις Αλφάβητο Ζωής, Αθήνα 2014, σ. 105.

Το έξω είναι ο πατέρας, το μέσα η μητέρα **FESTEN**

Η φωλιά των πουλιών αποτελείται από δυο μέρη: το έξω στρώμα είναι σκληρό, συμπαγές, δομημένο από πιο σκληρά υλικά, κομμάτια ξύλο, πετρούλες, λάσπη κλπ. που αποτελούν ένα συγκεκριμένο οικοδόμημα που επιτρέπει στη φωλιά να αντέχει στις καιρικές συνθήκες, να είναι στερεή και ασφαλής. Το εσωτερικό στρώμα είναι πιο μαλακό, φτιαγμένο από πούπουλα κι άλλα μαλακά υλικά. Είναι το μητρικό πλαίσιο. Το έξω είναι ο πατέρας, το μέσα η μητέρα.

Ένα παιδί μεγαλώνει και αναπτύσσεται μέσα στη μήτρα της μητέρας και εκεί προστατεύεται από τις απαιτήσεις και ιδιαιτερότητες του έξω κόσμου. Μετά έρχεται ο πατέρας να βοηθήσει το παιδί να χαλαρώσει τους δεσμούς του με την μητέρα και να αρχίσει τα δικά του βήματα στον κόσμο, να αναπτύξει την αυτοεκτίμησή του, την εμπιστοσύνη στις δυνάμεις του και να αυτονομηθεί από την μητέρα. Υπό την προστασία του πατέρα το παιδί εξερευνά τον έξω κόσμο.

Καρλ Γιουνγκ

Πηγή: <http://www.dinfo.gr/>

Πυξίδα σου είναι η παιδική σου ηλικία, πώς έζησες, τι έκανες, τι σου κάνανε, τι ήθελες να γίνεις, τι δεν έγινες. Όλα ξεκινάνε από την παιδική ηλικία. Είναι όπως έχουνε οι παραδόπιστοι τα σεντούκια με τις λίρες και δεν τις πειράζουνε. Άμα δεν βάλεις χέρι στην παιδική σου ηλικία μπορεί να μείνεις και για πάντα παιδί. Ένα ανόητο παιδί όμως. Πρέπει να την ανακατώσεις την παιδική ηλικία, να δεις τι έκανες, πώς έγινε αυτό, πώς το άλλο. Για να ξεκινήσεις πάλι από εκεί.

Αντώνης Σουρούνης

Επιλογή: Χρίστος Στυλιανού

Επιλογή: Γιολάντα Μπαλασούρα

Το οικογενειακό τραπέζι **FESTEN**

Το οικογενειακό τραπέζι ανέκαθεν αποτελεί για το θέατρο έναν καταλύτη στις διαπροσωπικές σχέσεις. Ζεστή γωνιά και πόλος συγκρούσεων, χώρος συνάντησης διαφορετικών οπτικών και αντιλήψεων και χρόνος τυπικής συστολής ή εκρηκτικής διαστολής του παρελθόντος μέσα στο παρόν, το τραπέζι των συνδαιτημόνων είναι συνάμα ένας οικείος καθρέφτης της κοινωνικής δυναμικής που το περιβάλλει. Ο ιδιωτικός του χαρακτήρας, όχι μόνο δεν αποκλείει αλλά και υπογραμμίζει τη συλλογική διάσταση. Αυτό φαίνεται με την εισαγωγή των «εξωτερικών» χαρακτήρων, του δουλοπρεπή διευθυντή, του έγχρωμου εραστή ή της ενίοτε υστερικής συζύγου. Το *Festen* χρησιμοποιεί στο κέντρο της αφήγησής του αυτόν τον πυρήνα για να συνθέσει εν πρώτοις το οικογενειακό τοπίο και στη συνέχεια για να το αποσυνθέσει, για να παρουσιάσει τις σχέσεις των προσώπων και μετά να τις διαβρώσει και να τις αποδιαρθρώσει.

Τα δυο αδέλφια και η αδελφή τους, οι σύντροφοί τους, ο παππούς και η εγγονή, φίλοι και συνεργάτες, το υπηρετικό προσωπικό, η τρυφερή μητέρα και πάνω από όλους ο πατέρας. Δίπλα στην τελετουργικότητα που υποβάλλει το δείπνο, υποβάλλεται επίσης κι αυτή η δεσποτική μορφή που μας προετοιμάζει για μια άλλη τελετουργία: αυτήν της καθάρσεως, του συμβολικού θανάτου. Δίπλα στην τελετουργία του κλιμακούμενου αλληλοσπαραγμού, η τελετουργία της υπονόμησης της πατρικής εξουσίας και η υποκατάστασή της από την εξουσία των δύο γιων.

Η τραπεζαρία είναι ο χώρος της επίσημης παρουσίας, του κοστουμιού, της ευγένειας και της προσήνειας, σε αντίθεση με τα μέσα δωμάτια που κρύβουν τα μυστικά. Αυτές είναι οι σκοτεινές

Είναι παράδοση στο
τραπέζι μας ένας να μιλάει
και οι υπόλοιποι να κουνάμε
συγκатаβατικά το κεφάλι για
να αποφύγουμε
ανεπιθύμητες συζητήσεις.
Πηγή: <http://hysteria.gr/>

Επιλογή: Στεφανία Ζώρα

περιοχές της οικογένειας και, κατ' επέκταση, της κοινωνίας: είναι οι χώροι της γύμνας, της βίας, της ασέλγειας και της φρίκης, οι χώροι όπου η «πατρική» βία (τα εισαγωγικά αποδεικνύονται προαιρετικά) μπορεί να βιάζει τα παιδιά, όπου η μητρική αγάπη μπορεί να εκφυλίζεται σε ένοχη σιωπή, μπροστά ακόμα και στην αυτοχειρία, και η εξουσία να αποκαλύπτεται με τα δύο από τα πιο φρικαλέα προσώπεία της: της παιδικής κακοποίησης και της αιμομιξίας.

Όλα αυτά κρύβονται κάτω από τα τυπικά χαμόγελα των καλεσμένων και τη σημαίνουσα σιωπή των υπηρετικών προσώπων. Η εξουσία πρέπει να διαβρωθεί αργά, με αιφνιδιαστικές αλλά απαλές συνάμα κινήσεις, όπως περίπου αποπτιλώνεται η παιδική αθωότητα, όπως σταδιακά γκρεμίζεται η πατρική ηθική. Ο επίσημος, αναμενόμενος λόγος των συμποσιαζόμενων θα αναλάβει αυτό το έργο με τις εγκοπές του, τα υπονοούμενα και τις σιωπές του στην αρχή και ύστερα με την καταγγελτική του επίθεση, πρώτα με τις δολιχοδρομίες και τα αμφιλεγόμενα σχόλια και ύστερα με τη μετωπιαία κίνηση, κατευθείαν ανάμεσα στα μάτια ή στα ένοχα πατρικά χέρια και στα εξίσου ένοχα μητρικά χείλη, που προτίμησαν να μείνουν σιωπηλά.

Επιλογή: Γιάννης Παρασκευόπουλος

Γιώργος Πεφάνης

Περιοδικό *Highlights*, Ιανουάριος-Φεβρουάριος 2007. Αποσπάσματα.

FESTEN

27

Το 95% των κατοίκων της Δανίας είναι Ευαγγελιστές Λουθηρανοί Προτεστάντες.

Λόγω του καιρού, οι Δανοί ήταν αναγκασμένοι από την αρχαιότητα να συμβιώνουν σε κλειστούς χώρους με πολλά άτομα. Επίσης, λόγω της γεωμορφολογίας του εδάφους, το οποίο έχει πεδιάδες και δεν έχει βουνά, έπρεπε να μαζεύονται όλοι μαζί και να στηρίζονται στο σύνολο για να αμυνθούν σε περίπτωση εισβολών. Αυτοί οι παράγοντες επιβίωσης οδήγησαν σε μια κοινωνικοποίηση η οποία είναι πολύ σημαντική για την παρούσα κοινωνία. Οι κανόνες θεσπίζονται από την ομάδα για να μπορούν να συμβιώνουν όλοι αρμονικά, άρα πρέπει να ακολουθούνται από όλους εξίσου. Για αυτό τον λόγο δεν κάνουν π.χ. παραβάσεις στην οδήγηση και γενικά δεν παρεκκλίνουν από τους κανόνες οι οποίοι έχουν στόχο το ευ ζην του συνόλου.

Επιλογή-μετάφραση: Νεφέλη Ανθοπούλου

Στη χώρα επικρατεί ισότητα. Δεν δεσμεύονται από κοινωνικά πρωτόκολλα και αντιπαθούν τις ιεραρχικές δομές. Θεωρούν την ιεραρχία περισσότερο σαν ανισότητα και συνήθως όσοι έχουν θέσεις εξουσίας προσπαθούν να μην το δείχνουν. Μιλάνε μόνο στον ενικό μεταξύ τους. Ο πληθυντικός ευγενείας χρησιμοποιείται μόνο όταν απευθύνεσαι στη βασιλίσσα. Οι μαθητές φωνάζουν τους δασκάλους τους με τα μικρά τους ονόματα. Στο εργασιακό περιβάλλον δεν υπάρχει αυστηρή ιεραρχία και η ατμόσφαιρα είναι ανεπίσημη. Η ανώτερη τάξη έχει κώδικα ηθικής βασισμένο στον προτεσταντισμό που υπαγορεύει να μην επιδεικνύεις τον πλούτο σου ή το πόσο ξεχωριστός είσαι.

Οι βασικές αρχές της προτεσταντικής ηθικής συνοψίζονται στο τρίπτυχο «λιτότητα, ακρίβεια, εργατικότητα» και συνδέονται, κατά τον Φραγκλίνο, με το πνεύμα του καπιταλισμού.

01 Ο χρόνος
είναι χρήμα.

Η πίστωση
είναι χρήμα. 02

03 Να τηρούμε ευλαβικά
τις υποσχέσεις μας.

Δεν υπάρχουν
ασήμαντες πράξεις. 04

05 Να ζεις
με όσα έχεις.

Να μην ακολουθείς
την παράδοση. 06

07 Η φιλαργυρία είναι
η πηγή όλων των κακών.

Η φιλανθρωπία
δεν είναι λύση. 08

09 Να είμαστε εργατικοί
και παραγωγικοί.

Δεν έχουν σημασία
τα έργα, αλλά η πίστη. 10

Πηγή: <http://antifono.gr/>

Επιλογή: Γιολάντα Μπαλαούρα

Στην Ιερουσαλήμ, ένας Άντρας πήγε κάποτε από το Όρος των Ελαιών στον Ναό. Καθώς εισήλθε, νομομαθείς έσπρωχναν μια νέα γυναίκα. Τον περικύκλωσαν, έστησαν τη γυναίκα μπροστά Του και είπαν: «Αυτή η γυναίκα συνελήφθη επ' αυτοφώρω να μοιχεύει. Σύμφωνα με τον νόμο που μας έχει αφήσει ο Μωυσής, πρέπει να λιθοβοληθεί μέχρι θανάτου. Τι λες γι' αυτό;».

Ο Άντρας στον οποίο ήθελαν να παρουσιάσουν την κατάσταση τούς γοήτευσε όλους: τη μοιχαλίδα, τους επίδοξους φονιάδες, τον Νόμο, το δικαστήριο και την προσπάθεια για μεγαλείο. Είπε: «Ο αναμάρτητος πρώτος τον λίθον βαλέτω».

Το πραγματικό θύμα το παρέλειψαν οι αγανακτισμένοι κι επίσης δεν το λαμβάνει υπόψη της ούτε η ιστορία: τον άντρα της γυναίκας. Αν οι αγανακτισμένοι είχαν λιθοβολήσει τη γυναίκα, ο άντρας της θα ήταν δυο φορές θύμα. Τώρα, επειδή δεν τους χώρισε κανένας αγανακτισμένος, έχουν ακόμα τη δυνατότητα να βρουν με αγάπη την ισορροπία και τη συμφιλίωση και να ξεκινήσουν από την αρχή. Αν επιτρεπόταν στους αγανακτισμένους να μπουν ανάμεσά τους, αυτή η λύση θα είχε αποκλειστεί και θα ήταν χειρότερα, όχι μόνο για τον θύτη, αλλά και για το θύμα.

Το ίδιο συμβαίνει, επίσης, καμιά φορά, με τα κακοποιημένα παιδιά, όταν πέφτουν στα χέρια αγανακτισμένων, αντί για τα χέρια των

αγαπημένων. Λίγο νοιάζονται γι' αυτά οι αγανακτισμένοι. Γιατί τα μέτρα που προτείνουν οι αγανακτισμένοι και εφαρμόζονται, κάνουν την κατάσταση πιο δύσκολη για τα θύματα.

Το παιδί, ακόμα κι αν ήταν θύμα, παραμένει συνδεδεμένο και πιστό στον θύτη. Έτσι, όταν ο πατέρας διώκεται ποινικά και εξαθλιώνεται ηθικά και φυσικά, το παιδί επίσης πεθαίνει ηθικά και σωματικά ή αργότερα εξιλεώνεται σε ένα από τα παιδιά του γι' αυτό. Αυτή είναι η κατάρα της αγανάκτησης και η κατάρα του νόμου ο οποίος στηρίζεται στην αγανάκτηση.

Τι θα ήταν δυνατόν να κάνουν οι θεραπευτές που αγαπούν; Να αποφεύγουν τη δραματοποίηση, να ψάχνουν απλούς τρόπους για να μπορέσουν τόσο τα θύματα όσο και οι θύτες να ξεκινήσουν και πάλι τη ζωή τους, αλλά με πιο πολλή γνώση και επιείκεια από πριν. Αντί για έναν αποκαλούμενο υψηλότερο νόμο, να εστιαζόμαστε μόνο στους ανθρώπους, είτε πρόκειται για τα θύματα είτε για τους θύτες, κι έτσι όλα μπαίνουν σε σειρά. Γνωρίζουν ότι μόνο ο νόμος παρουσιάζεται πιθανός και παντοτινός. Πάνω στη γη όλα είναι μεταβλητά κι επίσης πάνω στη γη ο νόμος ακολουθεί μια αρχή. Η βοήθειά τους –αυτών που βοηθούν με αγάπη– είναι ταπεινότητα, η οποία έχει αγάπη για όλους: για τα θύματα, για τους θύτες, για τους κρυφούς ηθικούς αυτουργούς και για τους εκδικητές, οι οποίοι ήταν και οι ίδιοι κάποια φορά θύματα.

Bert Hellinger

Μονοπάτια της αγάπης, επιστημονική επιμέλεια:
Χαριτίνη Παπακυρίλλου, Εκδόσεις Αλφάβητο Ζωής,
Αθήνα 2008, σσ. 249-250. Αποσπάσματα.

Επιλογή: Γιάννης Παρασκευόπουλος

Τηλεφωνικές γραμμές για παιδιά και εφήβους

1107 Εθνική Γραμμή Παιδικής Προστασίας

Δωρεάν / 24 ώρες, κάθε μέρα

116-111 Ευρωπαϊκή Γραμμή Στήριξης Παιδιών και Εφήβων

Δωρεάν / Δευτέρα έως Παρασκευή: 2:00μμ-8:30μμ. Σάββατο: 9:30πμ-2:00μμ

1056 Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή για τα Παιδιά

Δωρεάν / 24 ώρες, κάθε μέρα

80011 80015 Γραμμή Βοηθείας ΥποΣΤΗΡΙΖΩ

Δωρεάν / Δευτέρα έως Παρασκευή: 9:00πμ-3:00μμ

115 25 Γραμμή Μαζί για το Παιδί

Χρέωση μιας αστικής μονάδας / Δευτέρα έως Παρασκευή: 9:00πμ-9:00μμ

800 11 32 000 Γραμμή του Συνηγόρου του Παιδιού για παιδιά

Δωρεάν / Δευτέρα έως Παρασκευή: 9:00πμ-4:00μμ

Περισσότερες πληροφορίες στον σύνδεσμο

<http://www.0-18.gr/gia-paidia/tilefonikes-grammes-gia-paidia-efiboy>

www.ert.gr

EPT webtv

μαζί...

και στον
πολιτισμό

ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
91.6 • 105.8
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

103.7 FM
ΔΕΥΤΕΡΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

ΕΡΤ 3
90.9 FM
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

101.8 FM
ΕΡΑσπορ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

KOSMOS 93.6
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

η Φωνή
της Ελλάδας
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

EPT 3
95.8 FM
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

102 FM
EPT 3
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΑ

EPT
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η ΑΥΓΗ
www.avgi.gr

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

η Βόρεια Ελλάδα έχει δύναμη

η καθημερινή
ενημέρωσή

...η ζακουστή

είναι ξεκινάει
η εβδομάδα

οι νέοι της πόλης
έχουν γρήν
τη δική τους φωνή

το πιο έγκυρο μηνιαίο
περιοδικό δημοσιογραφί-
κής έρευνας στη βόρεια
Ελλάδα

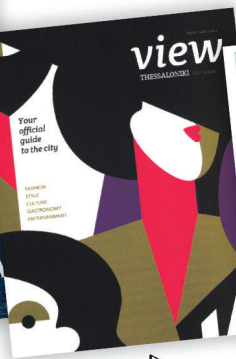
η όμορφη γλέυρα
της ζωής μας

τα ποταξιστέρνα

το νέο περιοδικό
γαστρονομίας
και ζωής

ο επίσημος
οδηγός σας
στη Θεσσαλονίκη

το πρώτο
lifestyle
περιοδικό

100
1911-2011

www.makthes.gr

Λιοντάρι

ΑΝ
ΠΡΟΤΙΜΑΤΕ
ΝΑ ΣΑΣ ΛΕΝΕ
ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ
ΜΕ ΤΟ **ΟΝΟΜΑ ΤΟΥΣ**

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

www.efsyn.gr

Μοναδικοί εργοδότες
οι αναγνώστες μας

Ασφάλεια Αυτοκινήτου από 20€. Γίνεται;

ΟΛΑ γίνονται!

ασφαλιστείτε σήμερα
από 1 έως 365 ημέρες
...με όσα χρήματα έχετε

Αποφασίστε εσείς το ποσό που σας διευκολύνει
και κλείστε συμβόλαιο για όσο χρόνο χρειάζεστε!

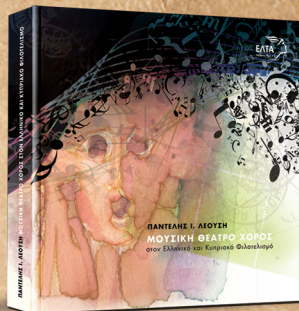
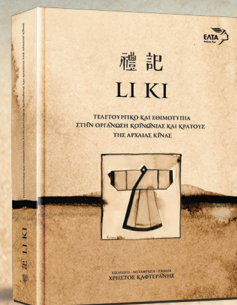
OLA24
Η ΑΞΙΟΠΙΣΤΗ **ONLINE** ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Ενημερωθείτε σήμερα στο
www.ola24.gr

Θεματικές συλλογές

Σε όλα τα Ταχυδρομικά Καταστήματα
και στο www.elta.gr

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ

Τα κείμενα των σελίδων 8 έως 13 συντάχτηκαν με βάση τις παρακάτω πηγές

<https://en.wikipedia.org/>

<http://www.imdb.com/>

<http://nordiska.dk/en/?s=&t=v1>

<http://www.pints.gr/2016/07/06/to-dogma-95/>

Πρόγραμμα της παράστασης *Festen*, Θέατρο Θησείον, 2006-2007

Πρόγραμμα της παράστασης *Festen*, Θεατρικός Οργανισμός Κύπρου, 2009-2010

Τα στοιχεία της σελίδας 28 προέρχονται από τις ιστοσελίδες

<http://www.everyculture.com/Cr-Ga/Denmark.html>

<http://geert-hofstede.com/Denmark.html>

<http://com340denmark.blogspot.gr>

Ευχαριστούμε

- τον κ. Κώστα Γεμεντζή, ψυχίατρο-ψυχαναλυτή, και την κα. Φρόσω Παπαδοπούλου, systemic family constellation consultant, για την πολύτιμη συμβολή τους.
- την κα. Άντα Τσεσμελή-Edwards για την παραχώρηση ενδυματολογικού υλικού.
- τον κ. Απόστολο Αβραμίδα, σχεδιαστή κοσμημάτων, για την ευγενική προσφορά του κοσμήματος που φορά η Νεφέλη Ανθοπούλου.
- την κα. Κατερίνα Ξαρχάκου για τη συμβολή της στη διοργάνωση της δεξίωσης.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΩΝ
ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΧΟΡΗΓΟΣ
ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Thomis Papadimitriou
fashion designer

IIIONIDIS

Elegance

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ

ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΚΟΝΣΟΛΑΣ ΦΩΤΙΣΜΟΥ

Άρης Βακός

ΧΕΙΡΙΣΤΗΣ ΚΟΝΣΟΛΑΣ ΗΧΟΥ

Βασίλης Καρκαβίτσας

ΦΡΟΝΤΙΣΤΡΙΑ

Άννα-Μαρία Βάσιακ

ΕΝΔΥΤΡΙΑ

Μαρίνα Κραχμάλ

ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΣΚΗΝΙΚΩΝ & ΚΟΣΤΟΥΜΙΩΝ

Εργαστήρια ΚΘΒΕ

ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΙ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΣΚΗΝΩΝ & ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΩΝ

Στέλιος Τζολόπουλος

ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ

Ιωάννα Καρτάσι

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ

Μιχάλης Χώρης

ΤΜΗΜΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Ελπίδα Βιάννη

ΤΜΗΜΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ-ΔΡΑΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Άννα Σινιώρη

ΥΠΕΥΘΥΝΟΙ ΧΩΡΩΝ

Δημήτρης Καβέλης
Ανέστης Καραπλίας
Γιώργος Κασσάρας
Δημήτρης Μητσιάνης
Βασίλης Μυτιληνός
Περικλής Τράιος

FESTEN ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

Θεατρική περίοδος 2016-2017
Αρ. Δελτίου 692 (288)

ΤΜΗΜΑ ΕΚΔΟΣΕΩΝ & ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ

Ελπίδα Βιάννη

ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Αιμιλία Καρακόκκινου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ

Όλγα Χατζηακώβου

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ

Τάσος Θώμογλου

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

Δημήτρης Σαράκης
Δημήτρης Κάτσενος

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΕΝΤΥΠΟΥ

Λιθογραφία
(Ι. Αντωνιάδης - Θ. Ψαρράς)

ΜΟΝΙΜΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

ERT

EPT 3

EPT

ΠΡΩΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
91.5 • 105.8
ΕΡΑΔΕΙΟ - ΕΡΑΔΕΙΟ

103.7
ΔΕΥΤΕΡΟ

3
CD

102
CD

TV 100

TV 100

ΧΟΡΗΓΟΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η ΑΥΓΗ

Η ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΩΝ ΕΝΤΑΚΤΩΝ

ΑΡΧΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΣΥΣΤΗΜΑ
© MAKEΔONIA

© MAKEΔONIA
www.makethes.gr

THESS

ΕΠΙΛΟΓΕΣ
ΕΠΙΛΟΓΕΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

πρωτοβουλία 104.9

MetroMedia

MetroSport

Metropolis95.5

100.3
REPUBLIC

100.3
REPUBLIC

100.3
REPUBLIC

ΣΤΟ ΚΟΚΙΝΟ
ΣΤΟ ΚΟΚΙΝΟ
ΣΤΟ ΚΟΚΙΝΟ

1055ROCK
with more
rock attitude

in2life.gr

thestival.gr

art&life

culture
now.gr

ΑΘΗΝΑΙΟ - ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ
ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ ΘΕΣΣΟΝ

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟ

parallaxi
www.parallaxi.gr

monopoli.gr

Re/ected.gr

thessaloniki
cityguide.gr

εξώστης
www.exosthis.gr

m.

100.3

Infokids.gr

lavart

Artic

